

Kannanotto

Tuusulassa 8.8.2026 lauantaina ollut mopomiitti päättyi melko rajulla ja lähes traagisella tavalla, kun mopomiitin osallistuja lyhyen takaa-ajon jälkeen kiilattiin poliisin toimesta tunnuksettomalla poliisiautolla kovasta vauhdista ojaan ja päin metalliaitaa. Ainekset olisivat olleet pahempaankin, koska aidan vieressä oli lisäksi teräksinen merikontti.

Tapaus on herättänyt paljon keskustelua ja kritiikkiä poliisin toimintaa kohtaan. Lisäksi myös mopon kuljettaja on saanut osansa kritiikistä.

On varmasti totta, että mopoilija on ajanut kovaa vauhtia poliisiauton edellä ja oletettavasti yrittänyt päästä pakoon poliisia. Ja yhtä varmasti on totta, että mopo oli viritetty, siis tieliikennekäyttöön soveltumaton. Keskusteluissa on ihmetelty, miksi mopoilija on lähtenyt pakoon, mikä oli siihen syynä. Ja samalla mopoilijaa on syytetty ja haukuttu todella raskailla sanankäännteillä sosiaalisessa mediassa, jopa todettu, että "saipahan mitä tilasi". Siis kyseessä on ollut 15-vuotias poika, lapsi käytännössä. Mieleen tulee vaan, miten näiden kommentoijien omien lapsien tullessa samantyyppiseen tilanteeseen, isit sekä äitylit reagoivat.

Tiedossa ei ole, miksi tilanne sai alkunsa. Mediassa on kerrottu, että poliisi on havainnut Tuusulassa Palkkitiellä ilman kilpiä olevan mopon, jolloin he ovat yrittäneet pysäyttää ko. ajoneuvon. Tällöin pakomatka on alkanut. Ja päättyi aikaisemmin kerrotulla tavalla. Asia, mitä ei tiedetä, on se, miksi poliisi lähti takaa-ajoon ja kuka on antanut määräyksen toimia tuolla tavalla. Vai onko kyseessä kenties poliisiauton kuljettajan oma päätös. Radioliikenne poliisiauton kuljettajan sekä päivystävän johdon välillä nauhoitetaan, mutta nauhoitus kuuluu ilmeisesti esitutkinta-aineistoon, eikä sitä ole saatavilla. Se luultavasti kuitenkin mahdollisessa oikeudenkäynnissä julkistetaan ja antaa selvyyttä tähän asiaan.

Poliisin toimintaa miettiessä, pitää huomioida pysäytystoimien rajuus siihen nähden, että pysäytettävänä oli kaksipyöräinen kevyt ajoneuvo sekä alaikäinen lapsi. Toista tonnia painavalla Volkcarilla kiilataan mopoilija ulos tieltä. Sehän on suorastaan hengenvaarallista. Lisäksi pysäytystilanteessa vaikuttaa siltä, että käytettiin vain hälytysvaloja sekä sireeniä, ei lainkaan punaista pysäytysvaloa. Pelkkien hälytysvalojen sekä sireenin käyttö ei velvoita ketään pysähtymään. Jos velvoittaisi, niin silloin myös muita hälytysajoneuvoja kohdattaessa pitäisi pysähtyä, joka maantieliikenteessä aiheuttaa suuren onnettomuusriskin. Pääasiassa kyseessä olevaa pakkopysäytystä käytetään yleisemmin tilanteissa, joissa ajoneuvoa ei muuten saada pysähtymään, mutta tavallisesti tämä kohdistuu nelipyöräiseen ajoneuvoon, siis henkilöautoon. Lisäksi ennen pakkopysäytystä ajoneuvolle pitää antaa riittävä mahdollisuus ajoneuvon pysäyttämiseen.

Tapauksesta kuvatuilla videoilla ei näy punaista pysäytysvaloa, eikä myöskään vaikuta siltä, että olisi annettu edes mahdollisuutta pysähtyä. Vaikuttaa siltä, että poliisiauton kuljettajan tarkoituksena oli oikeasti saada mopoilija pysähtymään ja hän käytti siihen tarkoitukseen äärimmäisiä keinoja, jotka olivat reilusti ylimitoitettu. Syy, miksi näin toimittiin, on tällä hetkellä syyttäjän tutkinnassa, mutta poliisin tiedottamisessa on ollut vallitsevana autonkuljettajan toiminnan vähättely sekä teon oikeutus. Taas voidaan miettiä pysäytyksen suhteellisuutta tapahtuneeseen rikokseen. Kyseessä on kuitenkin edelleen alaikäinen mopopoika eikä aseistautunut rikollinen.

Yleensä onnettomuuden sattuessa tarkistetaan ensin, onko uhrilla välitöntä hengenvaaraa, ja soitetaan hätänumeroon, jotta paikalle saapuu pelastuksen ammattilaiset, ensihoito ja pelastusviranomaiset. Tässä tapauksessa poliisiviranomainen ensi töikseen repii pojan auton takapenkille ja kiinnittää käsiraudat tuskaansa valittavan pojan ranteisiin. Median mukaan poliisi oli tehnyt paikan päällä ensiarvion vammoista ja luokitellut ne lieviksi. Mutta pitää muistaa, että kyseessä ei ole terveydenhoidon ammattilainen vaan poliisihenkilö, jonka koulutukseen kuuluu totta kai ensiapukoulutus, mutta mitään vammoihin liittyvää erikoisosaamista ei poliisin koulutuksessa ole. Poliisihenkilö otti suuren riskin, kun hän muutamassa sekunnissa määritteli vammojen vakavuuden ja toimi sen mukaan.

Siinä ei videon mukaan paljoa aikailtu, kun mopoilija lennätettiin ojanreunalta auton takapenkille ja vielä haukuttiin. Törmäys oli kuitenkin melko raju ja pojalla olisi saattanut olla nikamavammoja tai sisäisiä vammoja, eikä ehkä enää pystyisi kävelemään, koska retuutettiin? Tai jos hän olisi ollut tajuton? Olisiko siltikin raudat lyöty ranteisiin? Minkälainen ihminen sen sinisen univormun sisällä oikein on? Pystyykö hän tuntemaan minkäänlaista vastuuta toisten ihmisten hengestä ja hyvinvoinnista? Vai onko hänessä herännyt takaa-ajon aikana metsästysvietti, jossa saalis pitää napata, maksoi mitä maksoi? Ja kun saalis on napattu, hyvä ettei veriä laskettu saman tien.

Median ja kuvatun videomateriaalin mukaan näyttää todellakin siltä, että poliisihenkilö syyllistyi useaan pahaan virheeseen ja kaikkein pahinta on se, että hän ei ota vastuuta omista teoistaan, vaan pakenee organisaation suojamuurin taakse suojaan. Jos tilanteen jälkeen olisi reilusti nostanut kättä pystyyn ja myöntänyt tehneensä väärin sekä julkisesti edes pyytänyt anteeksi, niin saattaisi olla, että luottamus poliisiin ei tipahtaisi niin alas, kuin se nyt on tipahtanut. Median tietojen mukaan ko. poliisihenkilöä ei vielä ole päästy puhuttamaan, joka on myös epätavallista. Ja ilmeisesti siinäkin on asioita, joita ei vielä haluta tuoda julkisuuteen.

Yleisestikin poliisiorganisaation toiminta herättää useita kysymyksiä. Alkuun sekä poliisi että syyttäjä kertoivat pojan vammojen olevan lieviä, kunnes poika itse kertoi medialle vammojen todellisen laadun. Tämän jälkeen poliisikin myönsi tilanteessa tehdyn virhearvion.

Samaten kysymyksiä herättää se, miksi ambulanssin sekä ensihoitajien paikalle saapumisesta valehdeltiin? Ensihoitohan ei saapunut tarkastamaan poikaa tapahtumapaikalle vaan lähes kilometrin päähän tapahtumapaikasta ja joidenkin kertomusten mukaan ensihoitajat olivat estäneet poliisiauton matkan jatkumisen tehdäkseen potilaan tarkastuksen. Tätä tietoa ei ole voitu osoittaa todeksi. Poliisi on ollut yhteydessä hätäkeskukseen 9 minuuttia sen jälkeen, kun havaitsi kilvettömän kaksipyöräisen kulkuneuvon ja lähti taka-ajoon. Tämä kertoo sen, että tapahtumakulku on ollut nopeatempoinen.

Viranomaisten antamat tiedot tapahtuneesta ovat olleet melko ristiriitaisia ja muuttuneet matkan varrella sitä mukaa, kun poliisin virheellisestä toiminnasta on saatu uusia todisteita. Onko tarkoituksena ollut lakaista asia maton alle ja todeta poliisin toimineen oikein? Myös Suomen Poliisijärjestöjen Liitto on ottanut kantaa autoa kuljettaneen vanhemman konstaapelin puolesta. Viestinnän suhteen, virkavallalla, on parantamisen varaa.

Kuka ottaa tapahtuneesta vastuun? Kuka on antanut pysäytysmääräyksen? Videoiden mukaan poliisi on ollut autossaan yksin. Onko hän itse päättänyt tehdä tekonsa? Lisäksi on melko varmasti olemassa videotallenne sekä poliisiauton kamerasta että poliisihenkilön haalarikamerasta. Mutta koska tapaus on syyttäjällä tutkittavana, nämä tallenteet kuuluvat esitutkintamateriaaliin, eivätkä siis vielä ole julkisia.

Mopoilijaa epäillään törkeästä liikenneturvallisuuden vaarantamisesta, kortitta ajamisesta sekä ajoneuvorikkomuksesta. Mutta tässä tapauksessa nämä epäilyt pitävät melko varmasti paikkansa ja niistä kuuluukin seurata rangaistus.

Tällä hetkellä autoa kuljettanutta vanhempaa konstaapelia epäillään virkavelvollisuuden rikkomisesta, törkeästä liikenneturvallisuuden rikkomisesta sekä vammantuottamuksesta. On todella mielenkiintoista nähdä mikä tapahtuneen lopputulema on. Onko laki sama kaikille?

Tämä tapaus ei ainakaan kasvata luottamusta poliisin oikeudenmukaiseen toimintaan. Tässä on lähes kaikki mahdollinen tehty väärin alkaen takaa-ajosta päättyen tiedottamiseen. Kovasti vaikuttaa siltä, että poliisi suojelee omiaan, tapahtui mitä tahansa. Mikäli kyseessä ollut vanhempi konstaapeli saa jatkaa virassaan, niin silloin viimeistään murenee loputkin luottamuksesta. Saadaan tehdä aika monta jaksoa "Poliisit" tv-sarjaa, jossa ollaan niin leppoisia ja jutellaan mukavia, ennen kuin päästään edes lähelle sitäkin vähää luottamusta mikä oli vielä jokin aika sitten.

Mediassa on haastateltu useita eri alojen asiantuntijoita ja yleinen mielipide heiltä on ollut se, että poliisi on toiminut tässä tapauksessa kaikilta osin virheellisesti ja tapauksen tuoma luottamuksen katoaminen sekä mainehaitta ei todellakaan hetkessä palaudu.

Lisäksi mietityttää, miksi mopot sekä myös muut kaksipyöräiset ajoneuvot ovat joutuneet poliisin hampaisiin. Tämä Tuusulan tapaus ei ole ollut ensimmäinen, eikä varmasti viimeinenkään, missä puututaan kaksipyöräisten ajoneuvojen liikennöintiin. Jossain tilanteissa valvonta ja puuttuminen on ollut aiheellista liikenneturvallisuuden kannalta, ehkä tässäkin tapauksessa, mutta on ollut lukemattomia tapauksia, joissa on lähes aiheettomasti pysäytelty mopoilijoita sekä motoristeja melko hatarin perustein.

Esimerkkeinä mopomiittien lisäksi voidaan mainita Hämeenlinnassa Biker Meetingin yhteydessä ollut ratsia, jossa monta sataa moottoripyörää pysäytettiin muka normaalin liikennevalvonnan yhteydessä taajaman keskellä tai vastaavan tapahtuman yhteydessä Kuopiossa, jossa koko moottoritie suljettiin, että saatiin moottoripyörät tarkastettaviksi. Lisäksi Tampereella Bomber-tapahtuman jälkilöylyissä sakotettiin videokuvan perusteella moottoripyöräilijöitä vähän hatarin perustein sekä letka-ajon yhteydessä tapahtunut mp-poliisin aiheuttama motoristin kaatuminen Tampere-Jyväskylän valtatiellä.

Tämä Tuusulan mopomiitti-tragedia oli yksittäistapaus ja toivottavasti myös jääkin sellaiseksi. Ja toivottavasti niin poliisit kuin mopomiittien järjestäjät ottavat tästä opikseen. Yhteistyötäkin voi tehdä. On useita paikkakuntia, joissa poliisi on ollut miitissä mukana huolehtimassa turvallisuudesta esim. sulkemalla kadun ja katsomalla vähän tapahtuman turvallisuuden perään. Päättarkoitus on kuitenkin harrastaminen ja yhteisöllisyys, eikä suinkaan rikosten tekeminen.

Yhdistyksemme ei voi miltei osin hyväksyä poliisin ylimitoitettua toimintaa kyseisessä kiinniottotilanteessa ja vaatii, että poliisin toimet tutkitaan sekä kerrotaan myös julkisuuteen. Lisäksi pyydetään mopomiittien järjestäjiä panostamaan enemmän turvallisuuteen sekä viranomaisten kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön, ettei vastaavia tilanteita pääse tapahtumaan.

Payback ry:n kannanotto on kirjoitettu pääasiassa median julkaisemien uutisten sekä paikalla olleiden henkilöiden kuvaamien videotallenteiden pohjalta. Yhdistys ei voi taata näiden uutisten ja tallenteiden todenperäisyyttä. Yhdistystä velvoittaa mm. yhdistyksen omat säännöt, yhdistyslaki ja Suomen rikoslaki, joten kaikenlainen maalittaminen sekä tuomitseminen ei ole mahdollista.

Payback pyrkii olemaan tämän tapahtuman oikeudenkäynneissä läsnä, saamaan ensikäden tietoja ja myös seuraamaan median ja virkavallan edesottamuksia tähän aiheeseen.

Ajellaan turvallisesti siellä, myös virkavalta.

Payback Finland Ry.